

Grootschalige kap van Populieren in Westelijk Opsterland

Enige bedenkingen tegen de plannen van de gemeente Opsterland om de Populieren te kappen die staan langs de Mouwewei, Seagerij en Koaibosk te Terwispel, De Brêgeleane te Tijnje en De Ripen en Legewei te Nijbeets. Het gaat hier om 659 bomen. In een later stadium volgen nog eens 540 bomen aan de Wispel. In totaal betreft het 1200 Populieren.

Namens de Vereniging voor Natuurbescherming Gorredijk is ondergetekende op alle betreffende locaties geweest om de situatie ter plaatse en de toestand van de Populieren te bekijken. Mijn bevindingen komen voor het overgrote deel **niet** overeen met de redenen die de gemeente geeft om de bomen te kappen. De redenen tot kap zijn:

- De Populieren hebben al een behoorlijke leeftijd.
- Ze veroorzaken schade aan het wegdek door wortelopdruk.
- Er vallen regelmatig takken uit de bomen en deze veroorzaken daarmee gevaar voor de weggebruiker.
- De visie in het Landschapbeleidsplan 2004 – 2014.

Tevens geeft de gemeente aan, dat men niet voornemens is de bomen één op één te herplanten. Dat betekent een aanzienlijk verlies aan groen in onze gemeente. Daarnaast zijn veel insecten, vogels (denk aan de Wielewaal) en zwammen afhankelijk van deze Populieren.

Ook aan de Koaibosk is geen sprake van schade door wortelopdruk

Hieronder beschrijf ik mijn bevindingen betreffende de verschillende locaties

Mouwewei en Seagerij

De Populieren aan de Mouwewei en Seagerij hebben een aanzienlijke stamomvang en zijn hoog, maar zien er verder goed uit. Ze zitten goed in het blad nergens **op deze locaties is er sprake wortelopdruk**. Deze Populieren hebben al een behoorlijke leeftijd, aldus de gemeente. Wat deze leeftijd is wordt niet genoemd. Enig speurwerk op internet leert dat veel gemeenten een leeftijd van 30 á 40 jaar hanteren voor Populieren om ze de kwalificatie ‘kaprijp’ te geven. Wanneer Populieren de ruimte hebben (acht tot tien meter van elkaar) kunnen ze tachtig, honderd jaar worden!! De oudste Populier is zelfs tweehonderd jaar. De indruk ontstaat dat bij betreffende gemeenten de

kwalificatie 'kaprijp' gestuurd wordt door ruimte-, tijd- en geldgebrek. Verder is het punt van veiligheid hier nagenoeg niet aan de orde omdat het geen doorgaande wegen betreft. Er zijn slechts enkele aanwonenden en verkeer is derhalve te verwaarlozen.

Koaibosk en Brêgeleane

De Koaibosk en Brêgeleane vormen een oude verbindingsweg tussen Tijnje en Terwispeel. Kap zonder herplanting zou met name hier van weinig historisch besef getuigen. Dit is een karakteristieke weg waarlangs de bomen een belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke rol hebben.

Ook het argument van een open landschap zoals neergeschreven in het Landschapbeleidsplan 2004-2014 snijdt hier geen hout. Immers, langs de N 392 ter hoogte van het viaduct over de A7 staan ook lange rijen pas geplante Populieren. Moeten deze dan ook gekapt worden voor een riant uitzicht op de 'prachtige' snelweg? Bovendien, kappen om een meer open landschap te creëren werkt op meerdere plaatsen niet (o.a. Mouwewei en Brêgeleane en rondom de benzinepompen aan de A7) omdat de Populieren daar geflankeerd worden door zogenoemde ruilverkavelingsbosjes. Ook deze bosjes (doorgaans van Staatsbosbeheer) zou men dan moeten kappen.

Koaibosk, Brêgeleane, Mouwewei en Seagerij zijn wegen haaks op de A7 en kunnen voor een deel de weg buiten beeld houden wat ten goede komt aan het beleven van het landschap en algemeen gevoel van welbevinden.

De Koaibosk en Brêgeleane hebben een belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke rol.

Het open landschap van westelijk Opsterland?

Legewei

De Populieren aan de Legewei zijn nog jong, zeker te jong om te kappen. Wel wordt hier het wegdek opgewerkt door wortelvorming. Echter, de weg is in zijn algemeenheid slecht onderhouden.

De wortelgroei van Populieren is krachtig en oppervlakkig. Maar goed onderhouden wegen bieden genoeg weerstand hiertegen. Van een goed onderhouden weg is hier geen sprake.

De Rippen

Verderop in het verlengde van de Legewei richting Domela Nieuwenhuisweg, langs De Rippen, zijn de Populieren ook nog jong. Ze

staan er keurig groen bij en zijn zeker nog niet toe aan kappen. In tegenstelling tot de Legewei is de weg hier goed onderhouden en is er (dus) geen spoor van wegopdruk door wortelopdruk.

Overige bedenkingen

Juist Populieren zijn bomen die landschappelijk gezien passen in het open (veen)landschap

Vooralslechte wegen vallen ten prooi aan wortelopdruk. Zoals hier de Legewei.

rondom Terwispele Tijnje. Laanbeplanting geeft structuur en herkenbaarheid aan in een landschap. Waarom dan deze bomen kappen en niet vervangen?

Wat betreft veiligheid: is het ooit gebeurd dat passerende voertuigen of andere weggebruikers schade hebben opgelopen door de aanwezigheid van de betreffende Populieren?

In het algemeen geeft de aanwezigheid van bomen langs een weg automobilisten de mogelijkheid om beter afstand te kunnen schatten. Bomen maken de weg juist veiliger.

Tot slot: is er nagegaan of er geen vleermuisroutes langs deze laanbeplanting lopen? Dat zou vragen om een gefaseerde kap en herplanting.

Conclusie.

De Vereniging voor Natuurbescherming Gorredijk vindt het een slechte zaak wanneer de Populieren langs de genoemde wegen zonder meer zouden verdwijnen, zeker wanneer men besluit niet één op één te herplanten.

De argumenten van de gemeente overtuigen niet en zijn op sommige punten aantoonbaar onjuist. De bomen aan de Legewei en De Rippen zijn nog jong en beslist niet toe aan kappen. Van wortelopdruk is geen sprake op die wegen die goed zijn onderhouden.

Populieren hebben tamelijk zacht hout. Hierdoor kan op oudere leeftijd wat meer risico op takbreuk ontstaan. Dat een boom af en toe een tak afstoot, hoeft overigens ook weer niets te zeggen over de conditie van de rest van de boom. Goed onderhoud, met name boven de drukkere wegen, verkleint het gevaar van vallende takken aanmerkelijk. Wat ons betreft kunnen deze bomen nog jaren ons landschap verfraaien.

De weg de Rippen, in het verlengde van de Legewei, is wel goed onderhouden. Hier is geen wortelopdruk.

Naschrift

Tijdens een bijeenkomst op 7 september 2011 met de gemeente, aanwonenden en belanghebbenden zijn enkele zaken aan de orde gekomen die om een aanvulling van onze kant vragen.

Tijdens die bijeenkomst werd duidelijk dat de gemeente bijzondere waarde hecht aan de afspraken

die zijn gemaakt in het Landschapsbeleidsplan 2004-2014. Deze zijn door de raad democratisch vastgesteld.

Met het Landschapbeleidsplan wil de gemeente in West Opsterland een meer open landschap creëren. Echter, de kap van de 1200 Populieren - een substantieel verlies aan groen in onze gemeente – draagt maar heel beperkt bij aan een open landschap. Immers, de bomen van particulieren, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer blijven buiten beeld.

Als vereniging onderschrijven we natuurlijk de democratische principes van onze samenleving.

Maar na 2014 moet er een nieuw Landschapsbeleidsplan worden vastgesteld.

In dit nieuwe plan kunnen geheel nieuwe inzichten worden verwerkt. Het zou spijtig zijn wanneer dat er op de valreep 1200 Populieren moeten verdwijnen terwijl er bijna 10 jaar niets is gebeurd.

We stellen daarom voor de kap voorlopig uit te stellen tot het nieuwe Landschapsbeleidsplan er is.

Vogelwacht Nijbeets heeft twee jaar terug al verzocht om populieren te kappen ten gunste van de weidevogels. Vooral roofvogels en kraaien zouden het vanuit de Populieren hebben voorzien op de weidevogelpopulatie. Dit argument kwam ook weer naar voren op de bijeenkomst van 7 september. We hebben hierover contact gezocht met Willem Bil uit Lippenhuizen. Bil is deskundige op het gebied van weidevogelbescherming en heeft talloze publicaties op zijn naam staan.

Zijn reactie willen we u niet onthouden:

“Graag reageer ik inhoudelijk op jouw verzoek om mijn standpunt over de gevraagde bomenkap kenbaar te maken.

En goed te horen dat er goed contact is tussen gemeente en de Vereniging voor Natuurbescherming!

Vooropgesteld moet worden dat het kappen van de bomen niet, of in elk geval nauwelijks, bijdraagt aan een gezonde weidevogelpopulatie in en nabij Nij Beets/Tynje.

Het is slechts een wijze van symptoom bestrijding die een uiterst gering effect zal hebben op de sterk uitgedunde weidevogelpopulaties.

Predatie op zich is geen oorzaak van de teloorgang van onze weidevogels. Het is een indicator.

De oorzaak ligt in het tamelijk vlot verloren gaan van het (ideale) leefgebied annex (voedsel) omstandigheden.

De intensieve landbouw (rondom Nij Beets) versus het (te) extensieve natuurbeheer (De Lange Ripen, Dulf) vormen geen geschikt habitat voor broedvogels van beoogde doelsoorten (kievit, grutto, ..).

Dit heeft er de afgelopen jaren toe geleid dat weidevogels (in dit gebied) geen kans meer zien om (voldoende) jongen groot te brengen.

De problematiek is bepaald niet regionaal maar doet zich op veel plaatsen in Nederland (en daarbuiten) voor.

Predatie is een logisch gevolg wanneer een populatie onvoldoende aan zijn trekken komt.

Predatoren op zich zijn vrijwel nooit oorzaak maar in de natuur een middel om een soort (snel) op te ruimen wanneer ze feitelijk niet meer past.

Met andere woorden, predatoren bieden de helpende hand om “prutsers” uit de weg te ruimen ten einde gezonde populaties kansrijker te maken.

Ze scheiden als het ware het koren van het kaf.

Graag verwijs ik je in dit verband ook nog naar het artikel in de laatstverschenen Geaflecht over Predatie.

In essentie wijkt dat niet af van de bevindingen van Julia Schröder van de Rijksuniversiteit Groningen m.b.t. haar onderzoek naar fitnesscorrelaties bij de grutto.

De crux van de weidevogelproblematiek ligt hem dus niet bij de invloed van zwarte kraai of de buizerd.

Sterker nog, de weidevogel is gebaat bij de aanwezigheid van deze soorten. Het verhoogt de absolute reproductie en zorgt (onder goede voedselomstandigheden) voor relatief sterke aanwas.

Kortom, het kappen van deze boomsingel ten einde de belendende weidevogelpopulaties de helpende hand te bieden is ronduit zinloos.”

Waar kies je uiteindelijk voor?

Mouwewei. Geen sprake van slechte of dode bomen.